

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121210329
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7121210329.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci manželky K. T. Č.E., W. T., R. XX.XX.XXXX, T. D. F. XXXX/XX, J., zastúpenej JUDr. Evou Hencovskou, advokátkou, Bajzova 2, Košice, a manžela Q. Č., W. Č., R. XX.XX.XXXX, T. D. Š. XXX, zastúpeného JUDr. Monikou Meňhertovou, advokátkou, Floriánska 16, Košice, v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu V. Č., R. XX.XX.XXXX, na čas po rozvode manželstva rodičov, trvale bytom F.R. XXXX/XX, J., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J., o odvolaní manžela - otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I., č.k. 20P/3/2021-133 zo dňa 31.08.2022, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výrokoch o úprave styku tak, že:

- otec je oprávnený stretávať sa s maloletým V. každý víkend v párnom kalendárnom týždni v čase od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v nepárnom kalendárnom týždni vo štvrtok od 15.00 do 18.00 hod.
- otec je oprávnený stretávať sa s maloletým V. počas vianočných sviatkov v každom nepárnom kalendárnom roku od 29.12. od 9.00 hod. do 02.01. do 16.00 hod. a v každom párnom kalendárnom roku od 24.12. od 09.00 hod. do 26.12. do 10.00 hod.
- otec je oprávnený stretávať sa s maloletým V. počas veľkonočných sviatkov v každom nepárnom kalendárnom roku v čase Veľkonočného pondelka od 9.00 hod. do 18.00 hod.
- otec je oprávnený stretávať sa s maloletým počas letných školských prázdnin každý rok v čase od 15.07. od 9.00 hod. do 25.07. do 18.00 hod. a od 10.08. od 9.00 hod. do 20.08. do 18.00 hod.
- otec je oprávnený maloletého V. v určený čas prevziať v mieste bydliska matky a po ukončení styku v určenom čase je povinný ho v mieste bydliska matky odovzdať matke. Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste svojho bydliska. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému z rodičov, minimálne 24 hodín pre začatím určeného styku.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je rozvod manželstva účastníkov a úprava pomerov rodičov na čas po rozvode manželstva k maloletému synovi V..

2. Návrh bol podaný manželkou.

3. Manžel, ktorý návrh nepodal, s návrhom na rozvod manželstva súhlasil.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

4. Okresný súd Košice I. ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Manželstvo manželov K.. T. Č., W. T. a Q. Č. uzatvorené dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu J. - U., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX r o z v á d z a .

II. Maloletý V. Č., R.. X.X.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

III. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým V. Č., R.. X.X.XXXX každý páry týždeň v roku, v pondelok od 15:30 hod. do 18:30 hod. a v stredu od 15:30 hod. do 18:30 hod., každý nepárny týždeň v roku v utorok od 15:30 hod. do 18:30 hod. a vo štvrtok od 15:30 hod. do 18:30 hod. Otec si dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho po ukončení styku matke odovzdá.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého V. Č., R.. X.X.XXXX na čas po rozvode do budúca sumou 120 Eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

V. Návrh otca na rozšírenie styku s maloletým z a m i e t a .

VI. Žiadny z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

5. Súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k úprave výkonu rodičovských práv a povinností manželov na čas po rozvode manželstva odôvodnil tým, že pri rozhodovaní o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu súd prihliadol na to, aby sa rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Súd prihliadol aj na to, u ktorého z rodičov sú lepšie predpoklady pre riadny vývoj, výchovu a celkovú starostlivosť o maloleté dieťa a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tieto podmienky má vytvorené u matky. Prihliadol na nízky vek maloletého, ktorého primárnou vzťahovou osobou je matka, ktorá je s ním na rodičovskej dovolenke a podieľa sa na celodennej starostlivosti o maloletého. Taktiež prihliadol na citové väzby a vývinové potreby maloletého a dospel k záveru, že matka bude schopná zabezpečiť aj v budúcnosti stabilné výchovné prostredie pre dieťa. Z uvedeného dôvodu súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky. Otec uvedené nerozporoval a taktiež navrhoval zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky.

6. Súd pristúpil k úprave styku otca s maloletým dieťaťom v rozsahu každý páry týždeň v roku v pondelok od 15:30 hod. do 18:30 hod. a v stredu od 15:30 hod. do 18:30 hod, každý nepárny týždeň v roku v utorok od 15:30 hod. do 18:30 hod. a vo štvrtok od 15:30 hod. do 18:30 hod.. Styk otca s maloletým dieťaťom bol spočiatku realizovaný za prítomnosti matky a asistencie psychosociálneho centra. Postupom času sa realizovali stretnutia bez asistencie a bez prítomnosti matky, čo maloletý zvládal a nebránil sa kontaktu s otcom. Otec reagoval na potreby maloletého a prihliadal na jeho záujem. Matka i naďalej v priebehu konania poukazovala na otcovu nespôsobilosť postarať sa o maloletého, citovú naviazanosť maloletého na matku, avšak postupom času umožnila styk otca s maloletým bez jej prítomnosti.

7. Návrh otca na rozšírenie styku s maloletým súd zamietol z dôvodu útleho veku maloletého, kedy je potrebné k dieťaťu pristupovať citlivo a kedy je ťažké odhadnúť, aký čas potrebuje dieťa na adaptačný proces. Momentálne vzhľadom na nízky vek maloletého, ktorý má v čase rozhodovania X roky, má súd za to, že styk maloletého s otcom upravený vo výrokovej časti tohto rozhodnutia sleduje najlepší záujem maloletého s prihliadnutím aj na právo otca na upevňovanie a rozvíjanie vzťahu s maloletým. Súd poukazuje na to, že úprava styku predstavuje rámcový základ pre stretávanie sa dieťaťa s otcom a teda, že ide o určitú garanciu styku. To však neznamená, že rodičia práve v záujme spoločného dieťaťa neumožnia absolvovať stretávanie s odklonom od tohto styku so zreteľom na jeho potreby.

8. Súd konštatoval, že postupom času od podania návrhu došlo k výraznému zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi a má za to, že rodičia sami budú hľadať spôsoby a riešenia v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, pričom im je k dispozícii aj referát poradensko-psychologických služieb na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny. Zo správy psychosociálneho centra vyplýva, že rodičia sú schopní robiť ústupky voči druhému rodičovi a ich komunikácia je zameraná na najlepší záujem maloletého, a preto má súd za to, v budúcnosti sa budú rodičia s prihliadnutím na plynutie času, vyšší vek maloletého a

jeho potreby vedieť dohodnúť na prípadnom rozšírení styku. Za súčasnej situácie však súd považoval za vhodné upraviť styk otca s maloletým dvakrát do týždňa po dve hodiny bez prítomnosti matky.

9. Vo vzťahu k výživnému súd prvej inštancie konštatoval, že zohľadnil majetkové a zárobkové pomery otca, jeho výdavky, potreby maloletého V. a skutočnosť, že matka je na rodičovskej dovolenke a stanovil výživné vo výške 120 eur mesačne.

10. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 18, § 19, § 22, § 23, §24, §27, §62, §65, §75, §76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

11. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP.

III. Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výrokom o úprave styku a o zamietnutí návrhu na úpravu styku podal odvolanie otec s návrhom na zmenu napadnutých výrokov tak, aby bolo umožnené mu stretávať sa so synom v zmysle jeho odvolacieho návrhu, ako aj návrhu, ktorý bol podaný v priebehu konania a to tak, aby sa realizovalo stretávanie so synom počas párneho týždňa, a to počas víkendov, počas nepárneho týždňa vo štvrtku a ďalej upraviť styk počas vianočných prázdnin a veľkonočného pondelka, ako aj počas letných prázdnin. Uviedol, že súd prvej inštancie nerešpektoval podľa jeho názoru záujem dieťaťa a právo rodiča na pravidelný a rovnoprávny osobný styk s obidvoma rodičmi. Poukazuje na existujúcu súdnu prax a judikatúru, ktorá výrazne zdôrazňuje potrebu, aby dieťa poznalo svojich rodičov, aby dieťa malo právo na starostlivosť každého z rodičov. Styk stanovený súdom prvej inštancie považuje za nedostatočný. V odvolaní uviedol, že má svojho syna veľmi rád, od narodenia s ním žil v spoločnej domácnosti, vie sa o neho postarať, a preto rozhodnutie súdu obmedzuje jeho právo na styk s dieťaťom na šesť hodín do týždňa, čo bude mať podľa jeho názoru následky na riadny psychický vývin maloletého.

13. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že nikdy nebránila otcovi stretávať sa so synom, avšak maloletý odmieta od určitého času byť s otcom sám. Z toho dôvodu navštívila psychologičku, ktorá sa vyjadrila, že na dieťa nemôže byť vyvíjaný nátlak, aby nebolo vystavené stresu. Považuje za dôležité, aby si dieťa budovalo dôveru a vzťah postupne a aby sa väzby medzi nimi upevnili. Otec navrhuje stretávanie sa aj počas víkendov, kedy nepretržite niekoľko hodín a dni by s otcom bolo samé a cestovalo 90 km od nej, čo nie je dôvodné takto nastavovať aktuálne styk. Dieťa je naviazané na matku a nie je pripravené na to, aby došlo k zmene úpravy styku tak, ako to navrhuje otec. Poukazuje na to, že každý prípad je individuálny a rovnako aj každé maloleté dieťa, a preto v každom prípade treba pristupovať individuálne. Navrhuje rozsudok potvrdiť.

14. K vyjadreniu matky podal písomne vyjadrenie otec, v ktorom uviedol, že matka napriek tomu, že bol súdom vydaný a vyhlásený rozsudok dňa 31.8.2022, nedodržiava tento styk a účelovo tvrdí, že je syn chorý, aby zabránila styku a neposkytla mu žiadne oficiálne informácie.

15. Kolízny opatrovník navrhol vo veci rozhodnúť v záujme mal. dieťaťa.

16. Matka v písomnom vyjadrení k podaniu otca uviedla, že odmieta tvrdenia otca, aby zneužívala zdravotný stav maloletého. Keď je maloletý chorý, volajú otcovi, nevymýšľa si dôvody pre zmarenie styku. Otec si v rozpore so záujmami dieťaťa presadzuje vlastnú vôľu, navrhuje potvrdiť rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

17. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), dospel k záveru, že odvolaniu otca je treba priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené

podmienky pre zmenu rozsudku podľa § 388 CSP vo výrokoch III. a V. Svoje rozhodnutie odôvodňuje odvolací súd nasledovne.

18. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania, to, či súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (porovnaj Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zmenu rozsahu stretávania sa otca so synom a to v inom rozsahu než rozhodol súd prvej inštancie. Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu, že v danej veci nie sú dané skutočnosti pre prijatie záveru o potrebe rozšírenia práva otca podieľať sa výchove syna formou styku v inom rozsahu než je styk stanovený na niekoľko hodín v pracovnom týždni.

20. Súd prvej inštancie prijal rozhodnutie o rozsahu styku a určil ho počas párneho a nepárneho týždňa v roku, a to v dňoch pondelok, streda, utorok, a štvrtok v trvaní niekoľkých hodín. Súd svoje rozhodnutie o danom rozsahu odôvodňuje tým, že mal. V. je ešte v útlom veku a je potrebné k maloletému pristupovať citlivo, zároveň je ťažké odhadnúť, aký čas potrebuje dieťa na adaptačný proces.

21. V danej prejednávanej veci súd manželstvo rodičov rozviedol, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a súd stanovil výživné a rozsah styku. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že rodičia maloletého uzavreli rodičovskú dohodu v konaní pred Okresným súdom Košice I., sp. zn. 12P/120/2021. Išlo o konanie dotýkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu manželstva, rozsudok bol súdom vyhlásený dňa 19.7.2022. Podľa tejto rodičovskej dohody bol upravený styk s maloletým V. každý páry týždeň v pondelok od 15.30 hod. do 18.30 hod. a v stredu do 15.30 hod. do 18.30 hod. Nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 15.30 hod. do 18.30 hod. s tým, že otec si dieťa vyzdvihne v mieste bydliska matky, kde ho po ukončení styku matke odovzdá. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že rodičia maloletého sa podrobili výchovnému opatreniu, ktoré bolo uložené v konaní pred Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 7CoP/29/2022 a zároveň bol realizovaný styk otca s maloletým V. za pomoci asistencie N. P. C. J.. Výchovné opatrenie bolo vyhodnotené kolíznym opatrovníkom, že na stretnutiach Referátu poradensko-psychologických služieb rodičia nadviazali komunikáciu a definovali si vzájomné požiadavky v rámci rodičovského vzťahu s ohľadom na najlepší záujem maloletého. Ďalej kolízny opatrovník uvádza, že zo správy z N. P. C. J. vyplýva, že postupom času prebiehali stretnutia otca s maloletým bez prítomnosti matky, otec maloletého motivuje k činnostiam, snaží sa reagovať na jeho potreby a prihliada na aktuálny záujem maloletého pri výbere činností. Maloletý na otca reaguje štandardne, spoznáva ho a nebráni sa fyzickému kontaktu. Konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. V. v čase, keď rodičia nežili v spoločnej domácnosti, sa začalo dňa 18.11.2021.

22. Rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, ktorú súd schválil s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, pokiaľ ide o úpravu styku, prihliadal práve na útlý vek maloletého dieťaťa, ako aj na výsledky asistovaného styku, ktoré sa realizovalo v N. P. C. J. a zároveň sa rodičia podrobili výchovnému opatreniu, ktoré im bolo súdom nariadené na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, a to na Referáte poradensko-psychologických služieb po dobu troch mesiacov rozhodnutím súdu. Rodičia sa zúčastnili pohovorov v danom centre. Ako vyplynulo zo správy, ktorá bola podaná Referátom poradensko-psychologických služieb v J., obaja rodičia definovali rovnaký cieľ, rodičia sa snažili spolupracovať a zlepšovať svoj vzťah, pričom bolo konštatované, že spolupráca a participácia bola účinná, konštruktívne bola hodnotená komunikácia rodičov zameraná na najlepší záujem dieťaťa, pričom udržanie tohto stavu si samozrejme vyžaduje prácu oboch rodičov. Zároveň zo správ psychosociálneho centra vyplynulo, že asistované stretnutia boli realizované podľa uznesenia súdu, za prítomnosti odborného pracovníka. Stretnutia s výnimkou prvého prebiehali bez prítomnosti matky, otec sa snažil reagovať na potreby maloletého dieťaťa a prihliadal na aktuálny záujem dieťaťa. Práve v konaní, v ktorom sa rodičia následne dohodli na úprave styku bolo odporúčané prihliadnuť na vek, režim a potreby dieťaťa a na útlý vek dieťaťa.

23. Pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach styku druhého rodiča s dieťaťom je nevyhnutné vždy vychádzať z hľadiska záujmu dieťaťa. Tento princíp je samozrejme vždy prvoradý. Za obvyklých okolností je v záujme dieťaťa, aby styk s druhým rodičom bol čo najširší. Vždy pri hľadaní najvhodnejšieho modelu sa prihliada nielen k celkovému množstvu času, ale aj k tomu, aby sa ten druhý rodič, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, podieľal v čo najväčšej miere na bežnom živote svojho dieťaťa. Pokiaľ dochádza k stanoveniu styku vo veľmi úzkom rozsahu, za úzky rozsah možno považovať aj doposiaľ stanovený styk súdom na 6 hodín týždenne, potom musí byť takéto obmedzenie v záujme dieťaťa a musia byť na to dané závažné dôvody. Samozrejme tieto dôvody môžu byť na strane druhého rodiča, pokiaľ si neplní svoje zásadné povinnosti k dieťaťu alebo ich porušuje a potom priamo na strane maloletého dieťaťa, pokiaľ napr. styk s druhým rodičom odmieta alebo sú zistené iné závažné dôvody. Pokiaľ podrobíme prieskumu správanie sa otca, je možné z vykonaného dokazovania, ktorému zodpovedá aj záver súdu prvej inštancie, tak na strane otca neboli zistené porušenia povinností starostlivosti o dieťa v čase počas konaného styku, starostlivosť o jeho vývoj citový, rozumový, mravný. Nebolo zistené porušenie povinností, ktoré by narušovali styk dieťaťa s matkou, ktorá je tým rodičom, ktorému je dieťa zverené. Z vykonaného dokazovania nevyplýva porušovanie povinností otca, aby narušoval vzťah s matkou alebo sťažoval výchovu dieťaťa napriek tomu, že matka v priebehu celého konania, ako aj v podaných vyjadreniach vo vzťahu k odvolaniu otca udáva, že otec nedokáže vnímať potrebu dieťaťa, pretože od určitého času odmieta s otcom dieťa byť samé. Vychádzajúc však z dôkazov, ktoré boli vykonané v danom konaní, ako aj dôkazov, na ktoré poukázal súd prvej inštancie v konaní, ktoré sa viedlo pod sp. zn. 12P/120/2021, kedy rodičia uzavreli rodičovskú dohodu ohľadne styku, je potrebné uviesť, že aj počas asistovaného styku, ktorý bol vykonávaný v N. P. C. J., neboli zistené tak závažné tvrdenia, o ktorých hovorí matka, aby otec bol nejakým spôsobom násilný, aby nerešpektoval potreby dieťaťa. Je treba podotknúť, že rozdielny názor druhého rodiča na výchovu a starostlivosť o dieťa oproti druhému rodičovi nie je dôvodom pre obmedzenie rozsahu styku. Je prirodzené a obvyklé, že rodičia majú na niektoré aspekty výchovy a starostlivosti zásadne iné názory, ale to, že jeden z rodičov nezdieľa názory druhého rodiča a nie je ochotný postupovať v súlade s jeho prístupom, nemusí ísť o porušenie takých povinností, ktoré by mali za následok obmedzenie styku rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti. Dôvody na strane otca pre stanovenie úzkeho styku so synom neboli zistené.

24. Dôvodom pre stanovenie užšieho rozsahu styku by mal byť záujem dieťaťa a jeho vek. Útlým vekom súd odôvodnil potrebu užšieho rozsahu styku a potrebou času na adaptáciu maloletého na stav po rozpade rodiny a zmeny jeho pomerov. Súd prvej inštancie odôvodňuje, že takýto styk je záujme dieťaťa. Je potrebné uviesť, že v konaní, kedy boli upravované pomery k maloletému na čas do rozvodu, súd rozhodol dňa 19.07.2022. Pri rozhodovaní súdu o schválení rodičovskej dohody sú rešpektované závery o potrebe adaptačného procesu, na ktorý poukazuje matka a ktoré vyplývajú zo záverov spolupracujúcej psychologičky v psychosociálnom centre. V konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov na čas po rozvode, vyhlásil súd rozsudok dňa 31.8.2022. Od času vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie uplynulo takmer 14 mesiacov. Odvolací súd zastáva názor, že práve aj obdobie 14 mesiacov je možné legitímne považovať za tzv. adaptačné obdobie, adaptačný čas, počas ktorého dochádzalo alebo malo dochádzať k stretávaniu sa otca s maloletým synom v rozsahu, v akom to stanovil súd prvej inštancie. Je treba podotknúť, že už prostredníctvom procesu asistovaného styku bol poskytnutý priestor na vytvorenie a nadviazanie lepšieho vzťahu otca s dieťaťom v dôsledku aj odbornej pomoci na tomto špecializovanom pracovisku, kde sa styk realizoval.

25. Maloletý V. dovŕšil vek X rokov a odvolací súd nenašiel žiadne relevantné dôvody, prečo by malo byť v rozpore s jeho najlepším záujmom tráviť so svojim otcom viac času a zažívať s ním režim aj víkendový aj režim počas bežného pracovného týždňa.

26. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní o úprave styku sa vychádza vždy z premisy, že byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života a je v najlepšom záujme dieťaťa starostlivosť a výchova zo strany oboch rodičov. Prevádzkový režim pracovného týždňa je odlišný od víkendových či prázdninových dní a často prispieva k prehĺbeniu vzťahu, k posilneniu väzby rodiča a dieťaťa a pokiaľ môžu spolu tráviť nielen voľné dni ale zažívať rutinu všedných dní, menšie povinnosti, starosti, radosti a vôbec aktivity, ktoré sú počas voľného režimu odlišné od režimu pracovných dní.

27. Odvolací súd tak pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým dieťaťom má za to, že po komplexnom zistení a posudzovaní jeho najlepšieho záujmu dieťaťa je dôvodné vyhovieť návrhu odvolateľa na rozšírení styku oproti rozsahu než o ňom rozhodol súd, pretože nenašiel dôvody pre tak

úzký styk počas týždňa a považuje takto stanovený styk v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa a so všetkými konkrétnymi okolnosťami, ktoré boli v konaní preukázané.

28. V každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa.

29. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

30. Podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru, o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

31. Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru, o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

32. Podľa článku 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

33. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

34. Je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní súdu starostlivosti o maloleté dieťa má súd na zreteli, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 ZoR). Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci.

35. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávných väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorgulu versus Nemecko), resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

36. Súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie, ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach.

Nepochybuje o tom, že obaja rodičia svoje dieťa milujú. Isté je, že nedokážu prekonať nezhody, vzájomné nepochopenie a hľadiť len na záujem a šťastie maloletého syna, ktorý potrebuje oboch rodičov. Záujem dieťaťa však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia.

37. Je bez pochyb, že rodič, ktorý nemá dieťa vo svojej starostlivosti, nemôže byť vylúčený zo sústavného výchovného pôsobenia na dieťa, a preto jedným z prostriedkov k zabezpečeniu aspoň čiastočnej spoluúčasti tohto rodiča na výchove maloletého dieťaťa, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom a nevyhnutná je potreba, aby rodičovský vzťah bol udržiavaný, citové puto udržiavané a upevňované.

38. Pokiaľ matka namieta, že dieťa je v útlom veku, je možné konštatovať, že maloletý V. dovŕši vek X rokov v tomto kalendárnom roku a nejde o útlý vek. Všeobecne sa podľa judikatúry súdov nepovažuje všeobecne útlý vek dieťaťa za vážny dôvod obmedzujúci styk s rodičom. „Neexistuje totiž žiadny vopred daný dôvod k tomu, aby sa otec nemohol plnohodnotne starať i o novorodenca, nieto o dieťa vo veku jedného roku“ (porovnaj uznesenie Ústavného súdu ČR I.ÚS 955/15).

39. Pri výkone styku rodiča s maloletým dieťaťom je nevyhnutné vziať na zreteľ zodpovednosť matky, aby v záujme mal. V. na neho pozitívne vplývala a viedla ho k pozitívnemu vzťahu k otcovi. Dôležitá úloha otca v živote maloletého je nepopierateľná, preto je úlohou matky vhodne na maloletého pôsobiť a zdôrazňovať dôležitosť stretávania sa s druhým rodičom. Prípravou na styk otca s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie a podobne, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom.

40. Z vyššie uvedených dôvodov pristúpil odvolací súd k zmene napadnutého rozsudku vo výrokoch o úprave styku otca s maloletým V. /III. a V./ a rozhodol o zmene úpravy styku tak, ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku (§ 388 CSP). Stanovený styk aj počas víkendov a pracovného týždňa považuje odvolací súd za vytvorenie priestoru pre maloletého V. a otca stráviť spolu viac času a umožní sa otcovi v inom rozsahu podieľať sa na výchove svojho syna. Stanovený rozsah sa nerovná vytvoreniu možnosti rovnocennej spoluúčasti podieľať sa na výchove syna práve aj s prihliadnutím na vek maloletého V..

41. Opätovne odvolací súd pripomína, že záujmom dieťaťa je vždy zachovanie väzieb s obidvoma rodičmi a ujma, ktorá vznikne zo strany väzby k jednému z rodičov v dôsledku manipulácie s druhým rodičom je veľmi vážna. Akýkoľvek ukrivdený človek si musí priznať, že dieťa má právo poznať skutočne a poriadne svojich rodičov, má právo možnosť tráviť s každým z nich čas a vyrovnáť sa i s tým, že jeho rodič nie je dokonalý. Ak vedie jeden z rodičov svoje dieťa k nenávisti, či k zapretiu druhého rodiča, učí ho vlastne k nenávisti k sebe samému. „Dosiagnúť zhodu rodičov kvôli dieťaťu nie je právom rodiča, ale jeho povinnosťou vyplývajúcou z jeho rodičovskej zodpovednosti.“ (Jurgen Rudolf).

42. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie vecí na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolatelia, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2002, č. 64336/01, vo veci LinoCarlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5Cdo/218/2009, 3Cdo/51/2011, 3Cdo/186/2012, 7Cd56/2011).

43. Odvolací súd o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).